

AÇIK BİR KAVRAM OLARAK SANATIN TANIMLANAMAZLIĞI

VE

BİR PROJE UYGULAMASI

C.Arzu AYTEKİN¹

ÖZ

Günümüzde insanın varlık şartlarından biri olarak sanatın nasıl olduğu ve sanatın tanımının yapılıp yapılamayacağına incelenmesinde yöntem olarak, bilinen çağdaş sanat felsefesi ana izlek çerçevesinde, Lisansüstü Sanat Eğitimi'nde "Sanat..." başlıklı bir resim enstalasyonu proje uygulaması ve sergisi üzerinden konu tartışılmaktadır. Araştırmada, karşıtların birliği-bütüncül bir yaklaşımla, her türlü (kurumsal, tarihsel, geleneksel) tanımlamaya karşı duruş olarak, sanatın da tanımına karşı; Wittgenstein felsefesi temel öğeleri ve Yeni-Wittgensteincilik: açık bir kavram olarak sanat görüşleri yolu ile uygulamalar üzerinden konu ile bağlantılı düşünsel çözümlemelerde bulunmaktadır. Araştırmada amaç; Lisansüstü sanat eğitimi alanında 2016 yılında gerçekleştirilen, "Sanat..." başlıklı bir sanat proje uygulaması örneği üzerinden, Wittgenstein'in sessizliğin grameri olarak da nitelendirilen felsefesi ve onun felsefesinin bazı temel öğelerini tekrar gündeme getiren Yeni- Wittgensteincilik ışığında halen sanatın bütüncül bir tanımının yapılıp yapılamayacağına incelenmesidir. Sonuç olarak, günümüzde düşüncede ve pratikte yaşananlar ve de tanımsallık olarak geline nokta, insanın varlık şartlarından biri olan sanatın tanımının yapılıp yapılamayacağına sorulması, gerekli ve zorunlu bir soru olmaktan çıkmıştır. Güncel sanatsal tartışmalar, eleştiriler için her zaman sanatın genişleyen tanımlarına karşı açık görüşlü olmak ve bütüncül bir bakış açısı ile son durumu iyi değerlendirebilmek gerektiği, sanat projesi uygulaması ile de ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Doğal İnsan Varlığı, Sanat Projesi Uygulaması, Sanat Tanımı, Güncel Sanat, Wittgenstein Felsefesi, Yeni- Wittgensteincilik, Açık Kavram Olarak Sanat

Aytekin, C. Arzu. "Açık Bir Kavram Olarak Sanatın Tanımlanamazlığı Ve Bir Proje Uygulaması". idil 5.26 (2016): 1611-1622.

Aytekin, C. A.(2016). Açık Bir Kavram Olarak Sanatın Tanımlanamazlığı Ve Bir Proje Uygulaması. idil, 5 (26), s.1611-1622.

¹ Doç. Dr., İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi / Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü / Resim-İş Eğitimi A.B.D, arzu.aytekin(at)deu.edu.tr

UNDEFINABLE OF ART AS AN OPEN CONCEPT AND A PROJECT APPLICATION

ABSTRACT

The issue is discussed over "Art ..." titled a painting installation project application and exhibition in graduate art education, as a method examination of how is art and whether to the definition of today's art as one of the conditions of human existence within the framework of the main themes known contemporary art philosophy. With the union of opposites- holistic approach in study, intellectual analysis associate with the issue are made over the practices by New -Wittgensteinism; views art as an open concept and the basic elements of Wittgenstein philosophy; against the definition of art, as a stance against all identification (institutional, historical, traditional). The purpose of the research is to investigate over the case of "Art ..." titled an art project application in the postgraduate art education area carried out in 2016, Wittgenstein's philosophy, also known as the grammar of silence and its philosophy of bringing to the fore again some basic elements of Neo - Wittgensteinism light is still under investigation, can not be done whether a holistic definition of art. As a result, those who today live in thought and practice, as well as definitional at this point, the question can not be made in the definition of art, one of the conditions of human existence, is no longer necessary and obligatory question. Current artistic discussions, always be open-minded to criticism against expanding the definition of art and the latest situation with a holistic perspective to better evaluate the need has been demonstrated in the art project application.

Key Words: Natural Human Being, Art Project Application, Definition Art, Contemporary Art, Wittgenstein's philosophy, Neo -Wittgensteinism, Art as an open concept

GİRİŞ

Araştırmada düşünsel izlek, günümüzde insanın varlık şartlarından biri ve değişen günümüz şartlarında, açık bir kavram olarak sanatın halen bütüncül bir tanımı yapılabilir mi ? sorusuna dayanmaktadır. Sanatı doğal insanın varlık şartlarından biri olarak ele aldığımızda öncelikle doğal olan insan varlığı nedir? sorusu ile başlamak gerekir . İnsan, yeryüzünde kendini varlık olarak algılama becerisini gösterebilen tek varlıktır. Ancak bu algılama bütüncül olarak sadece zamanda ve mekanda yeralan maddesel varlığı değil, maddede cisimleşen ruhsal(tinsel), düşünsel, özsel varlığı da kapsamaktadır. Eski kültürlerde insan kendini doğa ile uyumlu olarak bütün canlı varlıklarla bir algılar ve her şey birbirine bağlıdır. İlk olarak, Klasik Yunan düşüncesinde, insan varlık olarak düşünce ve duyguları ile diğer canlı varlıklardan ayrı düşünölmeye başlanır. Artık akıllı ile insan varlığı kendini öne çıkarak, kendini tanrılıkla (Logos)la bağlantılı görür. İnsanın diğer varlıklardan tinsel farklılığı yani insanın tını ile Tanrısal tının özdeşliği temel öğretisi felsefenin konusu olmuştur.

Eskiden sorulan ve günümüzde de halen sorulan soru; İnsan nedir? sorusudur. Bu sorunun, insanın varlık olarak, insan olma, insanlaşma sorunu çerçevesinde ele alınmasından çok, bu soruyu oluşturan eylem bazında yani -arama- ile ele almak gerekmektedir. İnsanın varlık olarak ne olduğu sorusuna, günlük soruların dışındaki her yeni arantıyı (aranılan çözümü), merakı dışlayan ya da küçümseyen bir yaklaşımın tersine, ciddiyetle ele almak gereklidir. İnsanı varlık olarak zihinde anlamlandırma; anlamlı hale getirebilme ihtimali üzerinde durmak gereklidir. Her türlü gelişime karşın değişmeden kalan varlık kavramı ve oluş, gelişime açık olarak varlık kavramı düşünce ikili birliği içinde, insan varlığını ve onun oluşturduğu estetik tasarımı-güncel sanattaki varlığını da ontolojik bütünlük olarak değerlendirmek gereklidir.

İnsanın varlığında değişmeyen varoluş karşıtı 'öz' gibi, sanatın 'öz'ü de değişmez ama görünüşü değişir. Buna bağlı olarak da sanatın tanımı değişen görünüşlerine göre çağdaş sanat felsefesinde yeniden ele alınır. İster bir doğru, ister sarmal biçiminde olsun her varlık, karşıtların birliği evrensel bir 'oluş'tur. İnsanın varlık şartlarından yani varoluşunun, kendi iç benliğini ortaya koyabilmesinin, kendini var edişinin en önemli koşullarından biri, gerekli, kaçınılmaz bir durum ya da yüce bir eylemsellik olarak gerçek sanat, sanat olarak kabul edilen yeni bir bütünü yapma, yaratma gerekliliği bu çağda olduğu gibi her çağda da geçerlidir.

Evrensel, saf, doğal insan varlığının temel var-oluş koşulu, öznel olarak bir kendini var etme süreci ya da bilinmeze yolculuğu olarak görölen sanatın, günümüzde geçirdiği düşünsel ve biçimsel evrim, toplumdaki maddeci ve katı akılcılığa, analitik düşünce ve mantıkçılığına, aşırı nesnellığe, ruhsal bütünsüzlüğe, ayrımcılığa ve tüketici estetik anlayışına ve teknoloji bağımlı görüntüde, içerikte ve biçimde parçalanma, kaotik durumuna, çağdaş öncü dönüşümler ve gerçek sanattan kolayca ayırt edilemez hale gelen, The Sanat diye adlandırılan günümüz sahte yaratıcı

etkinliğin yaygın imajının(Özsezgin, 2013:34)baskınlığına karşın, sanat otoriteleri tarafından da sanat kabul edilen ve açık bir kavram olarak, sanatın ne olduğuna dair sorgulamaları içeren günümüz güncel sanat uygulamaları bulunmaktadır. Bu araştırmada amaç; yukarıda belirtilen mevcut durum ve koşullar altında, Lisansüstü sanat eğitimi alanında 2016 yılında gerçekleştirilen, “Sanat...” başlıklı bir sanat proje uygulaması örneği üzerinden, Wittgenstein’in sessizliğin grameri olarak da nitelendirilen felsefesi ve onun felsefesinin bazı temel öğelerini tekrar gündeme getiren Yeni- Wittgensteincilik ışığında halen bütüncül bir tanımının yapıp yapılamayacağının incelenmesidir.

YÖNTEM

Araştırmada, günümüzde insanın varlık şartlarından biri olarak sanatın nasıl olduğu ve sanatın tanımının yapıp yapılamayacağının incelenmesinde yöntem olarak, bilinen çağdaş sanat felsefesi ve kuramları yolu ile ana izlek çerçevesinde, Lisansüstü Sanat Eğitimi’nde “Sanat...” başlıklı bir resim enstalasyonu proje uygulaması ve sergisi üzerinden konu tartışılmaktadır. Araştırmada, karşıtların birliği- bütüncül bir yaklaşımla, her türlü (kurumsal, tarihsel, geleneksel) tanımlamaya karşı duruş olarak, sanatın da tanımına karşı; Wittgenstein felsefesi temel öğeleri ve Yeni- Wittgensteincilik: açık bir kavram olarak sanat görüşleri yolu ile uygulamalar üzerinden konu ile bağlantılı düşünsel çözümlemelerde bulunmaktadır.

BULGULAR VE YORUM

- Wittgenstein Felsefesi, Yeni-Wittgenstein’cılık ve Açık Bir Kavram Olarak Sanat ve Sanatın Tanımlanamaz Oluşu:

Felsefe tarihinde bilginin alanı ve kapsamı, son iki yüzyılda etkili olan pozitivizm kuramı ile şekillenmiştir. Bunun öncesinde, deneycilik duyuşal olarak algılanamaz varlıkların bilgisini kabul etmezken, akılcılık ve sezgicilik, metafizik olarak adlandırılan şeylerin de bilgisini kabul etmişlerdir. 18. Yüzyıl’da ortaya çıkan ve en önemli temsilcisi Comte’un pozitivizmi ve çağımızdaki yeni-pozitivizm ya da mantıkçı pozitivizme göre ise, metafiziğin hiçbir değeri yoktur. Felsefenin metafizik denilen bölümünde şeyler, donmuş bir topluluk olarak görülürler ve her şeyi karşı karşıya koyma yolu ile akıl yürütmeler yapılır. Fizik ötesi, Aristo (Yun.) Metafizik, mekanikçilik, mantık üç bilgi kolu her zaman birbirlerine bağlıdır (Politzer, 2012:129). Kant felsefesinde en azından ahlaki bir değeri olan metafizik düşüncesinin tersi, sadece deney ve gözleme dayalı pozitivizm ve yeni- pozitivizm ile mantık felsefede yeniden yerini almıştır. Mantıkçı pozitivistlere göre, analitik ve sentetik önermelerde olduğu gibi, deneysel doğrulama ile gösterilemeyen her önerme

anlamsızdır. Kant'ın felsefesi ile açılan yolda daha da ileri giden, pozitivizm kuramı ve analitik felsefe kapsamında, 20. Yüzyılın birinci yarısında ortaya çıkan yeni-pozitivistler ve bunun alt dalı mantıkçı atomculukta felsefenin ana işlevi; analizdir. Bu analiz dilin kullanılışı ve işlevi ile ilgili bir analizdir (Arslan, 1994: 39). Mantıkçı atomculuğun temsilcileri, B. Russell ve Wittgenstein'dır. Wittgenstein 1930' larda mantıkçı atomculuğu terk ederek, sıradan dil felsefesi (Ordinary Language School) diye adlandırılan dalı başlatmıştır (Arslan, 1994:38).

Felsefi görüş olarak, sanatın tanımlanamayacağı yargısı, Yeni-Wittgensteincilik olarak adlandırılmaktadır. Yeni-Wittgenstein'cı felsefeciler Ludwig Wittgenstein'in Felsefi Araştırmalar kitabındaki görüşlerden esinlenerek görüşlerini ortaya koyuyorlardı (Carroll, 2012: 309). Yeni Wittgenstein'cılık, filozof Ludwig Wittgenstein çalışmalarının yorumlarını yapan felsefi eleştirmenlerden oluşmaktadır. Özellikle, Cora Diamond, Alice Crary, ve James F. Conant bu yorum ile ilişkilidir. Ludwig Wittgenstein, (d. 26 Nisan 1889 – ö. 29 Nisan 1951). Avusturya doğumlu filozof, matematikçidir. Mantık ve dil felsefesi konularında yaptığı çalışmalarla modern felsefede 20. Yüzyıl'ın en önemli filozoflarından sayılmaktadır. Felsefenin tamamı dil eleştirisidir. Wittgenstein'in görüşleri, İngiliz filozof ve matematikçi, Betrand Russell'in aşıladığı fikirlerden oluşmuş ve mantıksal atomculuğun felsefesi olarak Wittgenstein'in temel savı; “ Bir değer, içini olduğu gibi dökmez. Konuşulamayan ve üzerinde mantık yürütülemeyen şeyler hakkında susulmalıdır” olmuştur.

-Açık bir kavram olarak sanat ve “Sanat...”başlıklı proje uygulaması:

Araştırmada incelemede düşünsel alt yapıyı veren, Yeni-Wittgensteinciliğin'da çıkış kaynağı olan Wittgenstein felsefesinin temel çizgilerini oluşturan bazı önermeler; 1- “Dünya olguların topluluğudur”, 2- “Dil cümlelerin topluluğudur”, 3-“Ne üstüne konuşulamyorsa, o konuda susmalıdır” açıklamaları eserlerle ilişkilendirilerek irdelenmektedir. Verilen bu önermeler ve felsefi açıklamaları doğrultusunda irdelenen, çağdaş resim sanatı görsel/plastik anlatım dili, ileti nesnesi göstergeleri; proje uygulaması ve proje fikrinin kısaca tanıtımı;

- Proje Başlığı: “Sanat ...”Uygulama Yılı: 2016
- Proje Fikri ve İşlem Basamakları:

- 1- Bu araştırma kapsamında incelenen Wittgenstein Felsefesi ve Yeni Wittgensteincilik düşüncesi; “Açık bir kavram olarak sanat ve tanımlanamazlığı çıkışlı proje fikrinin oluşturulması. Proje fikrinin ve oluşturulma amacının, teknik bilgilerin, projenin yürütücüsü tarafından proje katılımcılarına (üç öğrenciye) sunulması.
- 2- Atölye ortamında, kuramsal altyapının, öznel görsel/plastik dile dönüştürülmesi ön hazırlık (çalışma maketlerinin, taslakların, görsel notların, bildiri metinlerinin oluşturulması)
- 3- B.E.F Resim-İş Öğretmenliği Yüksek Lisans Programı, İleri Resim Tasarımı I dersi kapsamında, B.E.F. Galerî Eylül’de, “Sanat...” başlıklı sanat proje uygulaması.

Resim 1: “Sanat...” Proje Sergisi Afişi, 2016

1. Önerme: Dünya olguların topluluğudur.

Dünya olduğu gibi olan her şeydir.

Dünya olguların toplamıdır, şeylerin değil.

Olguların toplamı, neyin olduğu gibi olduğunu, aynı zamanda

da bütün nelerin olduğu gibi olmadığını belirler

(Wittgenstein-Tractatus'dan alıntı; aktaran Newton Garver, Çeviri: Fatma Canpolat, 2002 :128).

Wittgenstein'in bölünemeyen atomcu dünya görüşüne göre, olguların en yalın ögesi, 'şey'; 'obje' dir. Olguları oluşturan yalın öğeler, objeler, dünyanın tözü(cevher, öz, varlık, değişmez gerçeklik)dür. Olguların toplamı olan dünya ve bu olgulardan biri olan 'ben'den ayrı başka dünyadan ve bir başka 'ben'den de söz edilmektedir. Yeni-Wittgensteincilikta da Wittgenstein felsefesinde olduğu gibi, dünya ve yaşam birdir. "Benim dünyam" denildiğinde, bu dünyanın sınırı benim 'ben'imle, benim ya da sanatta, sanatçının dünyası ile, sadece onun anladığı ve yarattığı diliyle çevrenlenmekte olduğunu kabul ederiz. Sanatçının dilinin sınırları, onun kendi dünyasının da sınırları da demektir. 'Sanat' kelimesi gibi, 'ben' kelimesi de, Wittgenstein felsefesinde söz edilen şey, aslında asla tam olarak dile getirilemez. Ona göre bir şeyin nasıl olduğunu söylemede, sadece onu dile getirme olacaktır. Yoksa bir şeyin ne olduğunu söylemek, onun varlığından söz etmek, onu tam olarak bize vermez. "Sanat..." proje uygulaması ile de felsefede 'metafizik özne' (sanat eğitimi alan öğrenci) estetik süje, 'ben' olarak, dünyanın içinde değil, sınırlarından biri olarak kendini öznel bir estetik tavırla, özgün bir yaratma ile ortaya koymaktadır. Sanatın tanımı ya da açık bir kavram olarak sanatın tanımlamazlığı üzerine sorgulamalar ve karşılıklı soru-cevap yolu ile dönütler alındığında, her öğrenci yansıtmacı sanat anlayışından, günümüz Postmodern sanat anlayışlarına dek hep sanatın kişiye özgü oluşu ve gerçekte tam olarak açıklanamayan bir şey olduğunda hemfikir oldukları gözlemlenmiştir. Önceden proje fikri açıklanırken ve sergilemeye kadar geçen atölye sürecinde, çağdaş sanat kuramları ve felsefi düşünceler temel alınarak eserler oluşturulmuştur. Burada etik ve estetik değerler de, aslında resmi yapılamayan ve dünyanın içinde olmayan şeyler olarak, Wittgenstein felsefesine göre, Tanrı'ya inanmak gibi, dünya olguları hakkında henüz son sözün söylenmediğini görmek demektir. Değer ifade eden şeyler gibi, gerçek sanat da aslında burada dünyanın dışına çıkartılmaktadır. Gerçek değer kendini dünyanın içinde görünür kılmaz. Buna göre, tam olarak, son fırçanın sürüldüğü ya da son sözün yazıldığı eserde, estetik değer taşıyan aşkın bir varlıkta, hiç söylenemeyen, resmedilemeyen, ifade edilemeyen hep olacaktır. Dünyanın dışına çıkartılan bu değerlerle konuşmak, söylenemezi, anlamsız, mistik olanı söylemeye çalışmak; kısaca metafizik alanı işaret eder. Düşünmenin ön koşulu mantık da, aşkındır ve kendini gösteren şeydir. Bu projede de, çalışmalar oluşturulurken, belirli bir mantık

çerçevesinde, aşkın ruh halini korumaya çalışma, sezgilerin kullanımı için özgürlükçü bir atölye ortamı sağlanmış, denemeler ortaya konmuştur. Sonuç ürün (eser) kendini gösteren şey olarak, ereği kendi içinde, aşkın ve içkin, sınırlar içinde sınırsız yeni bir varoluştur.

Resim 2: Özlem Karakiya ,“Sanat...” Proje Uygulaması . Resim Enstalasyonu, Yağlı boya ve Montaj tekniği, 2016

(Fotoğraf: Proje Yürütücüsü ve Ders Öğretim Elemanı:Doç. Dr. C.Arzu Aytekin)

)

2.Önerme :Dil cümlelerin topluluğudur.

Wittgenstein ve Yeni-Wittgensteincilik'ta da, her iki döneminde de, felsefe hep dilsel bir etkinliktir. Metafizik alanında da, sorun dildir. Wittgenstein'a göre “cümleler hepsi birden dildir”(Aktaran Soykan, 2002). 1. Önermede olgular dünyayı çözümlemeye önemli iken, bu sefer dilin yapı çözümlemesinde cümle ile başlanmaktadır. Bu felsefeye göre, sadece cümlenin anlamı vardır. Simge(deyim) de cümle ile ele alınır. Dilin en yalın ögesi; ‘ad’dır. Burada olduğu gibi, ‘ad’ın(sanat) estetik objesi; ‘ad’ın gösterimidir. ‘Ad’ dilin tözü(cevher, değişmeyen gerçeklik) olarak, anlam sözcüğünün karşılığı Almanca “Bedeutung” yani ‘gösterim’ ya da ‘im’ dir. Ad’ın gösterdiğini anlamak için gösterilen nesneye (objeye, şey, bütünlük) Jesere bakmak gereklidir. Ad bir bakıma burada işaret olarak ele alınsa da, her ad işaret olarak ele alınamaz. Resimde soyut işaretler, biçimler, mantık ve matematikte olduğu gibi, bir ad gibi görülemez. Çünkü mantık

ve matematik işaretleri bir şeye işaret etmez, sadece salt biçimlerdir. İşaretin ad olabilmesi için onun bir şeyi göstermesi, bir şeye karşılık olması gerekmektedir. Düşüncenin nesnesine karşılık gelen cümle-yalın işaret, ad diye adlandırılan şey, örneğin ayna ya da sanat. “Sanat...” adının tek başına bir gösterimi olmayacaktır. Ama “estetik değer taşıyan ve kendi gerçeğini yansıtan şey nedir?” diye sorulduğunda, verilen sanat yanıtının özgün bir gösterimi vardır.

Resim 3: Aşkın Bahadır, “Sanat...” Proje Uygulaması . Resim Enstalasyonu, Linol baskı resim tekniği, 2016

(Fotoğraf: Proje Yürütücüsü ve Ders Öğretim Elemanı:Doç. Dr. C.Arzu Aytekin)

3. Önerme : Ne üstüne konuşulmıyorsa, o konuda susmalıdır.

Salt doğuştan güzelliğin sezinlenişine, sevinç ile acıdan sevgiye, gizemli coşkunluğa ölüme değin temel olan, insanoğlunun ruhunu derinden etkileyen her şey denenebilir, anlatılamaz. Ötesi her zaman, her yerde sessizliktir (Aldous Huxley’den aktaran Karkın, 2016:9).

Wittgenstein’ın ilk döneminde yaşarken basılan kitabı Tractatus’da, “Ne üstüne konuşulmıyorsa, o konuda susmalı” diyerek son sözünü söylemiştir. Soykan araştırmasında(2002) bu ifadenin anlamını şöyle açıklamaktadır; “Susmazsanız

saçmalayacaksınız, yani metafizik yapacaksınız”. Aslında burada filozof bir mistik gibi, dile getiremeyeceği şeyler olduğunda susan bir kişi gibidir. Bazı sanat eserlerinin karşısında da insan susmak ve sadece onu izlemek ister. Wittgenstein’ci felsefede, metafizik cümleler felsefeden çıkarılırken, bir yandan da metafizik cümlelerin, adların anlatmak istediği şeylerin, kısaca mistik duyguların önemi de aslında kabul edilmektedir. İnsanın doğal bir varlık olarak en temel duygusu korku yanında, bilinmeze yolculuğa olan istektir. Tam olarak anlatılamayacak, ancak hayal gücü ile rüyalarda yaşanabilecek anlar, sanatta gündüz düşlerine dönüşebilmektedir. Sınırlanmış bütün olarak dünya duygusu da aslında mistik bir şeydir. Dünya (yaşam) ebedi bakışla, sınırı aşan, hatta sınırsız görünür. Dünya duygusu sanatta da, mistik bir şey olarak hala durmaktadır. “Metafizik Özne” , yaşamın anlamı, etik, estetik gibi kavramlar, bu çerçevede dile gelmeyen, nasıl oldukları söylenmez, üstüne konuşulamaz şeylerdir. Yaratıcı kişilikte de, söylenebilir, resmedilebilir olanı taklitçilikle resmetmek, resmedebilir olanla yetinmek bazen yetmez. Ben’in ötesinde, tekinsizlik diyarından demonik unsurlar, gölgeler şeklinde beliren izler, mistik olan kendini dışavurabilir. Wittgenstein felsefesinde de, varlıkları yadsınmasa da burada susmak önerilir. “Kuşkusuz dile gelmez şey vardır. Bu kendini gösterir; o mistik olandır”(Aktaran Soykan, 2002:54).

Resim 4: Özge Borazan ,“Sanat...” Proje Uygulaması .

Resim Enstalasyonu, Akrilik boya ve kolaj tekniği, 2016

(Fotoğraf: Proje Yürütücüsü ve Ders Öğretim Elemanı:Doç. Dr. C.Arzu Aytekin)

”Sanat...” proje başlığının seçimi ve gelişimi de, bu aşkın görüşlerden, önermelerden beslenmiş ve öğrencilerden de bunları, mantıklı, estetik bütüne, somut görsel verilere dönüştürmeleri, kendiliğinden görsel ve yazınsal okumalarla, spontan jest olarak yaratma sürecinde konu kapsamında özgür tercihlerle mekan içerisinde, anlatılmak istenen dile en uygun materyallerle oluşturmaları sağlanmıştır.

SONUÇ, TARTIŞMA

Sanat tarihinde, temsili, yansıtmacı kuramdan başlayarak, sanat kuramlarında hep sanatın ya da estetiğin ne olduğuna dair kapsamlı açıklamalar yapılmıştır. Ancak tek ele alındıklarında hiçbirisinin sanatı tümü ile tanımlayamadığı, hatta tanımlamada farklı yönleri öne çıkararak, yeterli tanımlarda bulunamadıkları görülmektedir. Bu nedenle sanatın tam olarak, kapsamlı bir biçimde hiç tanımlanamayacağı gibi bir gerçek ortaya çıkmaktadır. Elbette sanat kapsamı içerisine giren yaratılar ya da sanat ürünlerinin çokluğu ve çeşitliliği nedeni ile tek bir tanım altında bunları değerlendirmek mümkün olamamaktadır. Sanatta derin hislenmenin felsefesi üzerinde duran Eroğlu’nun da belirttiği gibi;

Sanat, şu kimilerine mantıklı, kimilerine mantıksız gelen sanat, bir sözcük olarak, bir kavram olarak, her ne ise o olarak, açıklanabilir ya da açıklanamaz haliyle nedir, ne değildir? Biçimden biçimsizliğe, simgeselden soyuta, nesnel olandan olmayana geçiş midir acaba? Sanatın tarihselliği böylesi sorularla geçip gitti aslında...(Eroğlu, 2014:113).

Gerçek sanat kapsamına giren her yaratı, bilim ve felsefedeki gibi doğru ve yanlış diye ayırlamayacağı gibi, felsefe ve bilimde olduğu gibi nesnel ve evrensel bir gerçek değil, öznel ve kişisel bir gerçektir. Sanatın dili, bilim ve felsefenin diline en yaklaştığı zamanlarda bile sıradan alışılacağı bir dil değil, özel bir dildir. Sanatın anlamı da mantıksal anlam değil, şiirsel anlamdır. Ancak iyi kurulmuş bir felsefi sistem de, iyi resmedilmiş bir resim kadar estetik duygu ve heyecan uyandırabilmektedir.

Araştırmada sonuç olarak, günümüzde düşüncede ve pratikte yaşananlar ve de tanımsallık olarak geline nokta, insanın varlık şartlarından biri olan sanatın tanımının yapıp yapılamayacağının sorulması, gerekli ve zorunlu bir soru olmaktan çıkmıştır. Yine de sanat kuramları ve yöntemler ile sanat ve değişen tanımları, çağdaş görüntüleri incelendiğinde, sınırlı da sınırsız arayan doğal insan varlığının, ‘The Sanat’ kapsamının dışında, sağlam düşünsel temellere göre

biçimlenen özgün ve gerçek yaratıcı sanatsal oluşumlar ve güncel sanatsal tartışmalar, eleştiriler için her zaman sanatın genişleyen tanımlarına karşı açık görüşlü olması ve bütüncül bir bakış açısı ile son durumu iyi değerlendirebilmesi gerektiği, bir sanat projesi uygulaması ile de ortaya konmuştur.

KAYNAKLAR

- Arslan, A. *Felsefeye Giriş*, Ankara:Vadi Yayınları, 1994.
- Carroll, N. *Sanat Felsefesi Çağdaş Bir Giriş*, , Ankara: Çev.Güliz Korkmaz Tirkeş, Ütopya Yayınları:220 ,2012.
- Eroğlu, Ö. *Sanatta Derin Hislenmenin Felsefesi*, İstanbul: Tekhne Yayınları, 2014.
- Garver, N. *Gramer Olarak Felsefe*, Cogito Düşünce Dergisi, Sayı:33, Güz, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları,,2002.
- Karkın, N . *Estetiğin Çağdaş Retorikleri*, Bursa: Ekin Yayınevi, 2016.
- Özsezgin, K. *The Sanat Çağı*, İstanbul :Kaynak Yayınları, 2013.
- Politzer, G. *Felsefenin Başlangıç İlkeleri*, İstanbul: Nokta Kitap Yayıncılık, 2012.
- Soykan, Ö. Wittgenstein Felsefesi:Temel Kavram ve Sorunlar, *Cogito Düşünce Dergisi*, Sayı:33, Güz, İstanbul :Yapı Kredi Yayınları, 2002.